

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO–PROFILAKTYCZNY**

**ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH W SŁUPI
POD KĘPNEM**

**„DOBRA SZKOŁA – TO PRZEDE WSZYSTKIM MĄDRA SZKOŁA. NIECHAJ
W PRACY WYCHOWAWCZEJ WSZYSCY ZAANGAŻOWANI W NIĄ LUDZIE,
ZARÓWNO WIERZĄCY JAK I POSZUKUJĄCY I NIEWIERZĄCY, POCZUJĄ SIĘ
ZWIĄZANI NAJPIĘKNIEJSZYM ZADANIEM – ZADANIEM CIERPLIWEGO
I PEŁNEGO SPOKOJNEJ MĄDROŚCI UKAZYWANIA DOJRZEWAJĄCYM
LUDZIOM, JAK BYĆ CZŁOWIEKIEM NAPRAWDĘ..”**

(Kard. Karol Wojtyła)

UWAGI WSTĘPNE

1. Każdy członek naszej społeczności szkolnej jest osobą wolną.
2. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami, wychowują, swoją osobowością i zachowaniem (zasada: brak obojętności).
3. Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań.
4. Podstawowym prawem i obowiązkiem w szkole jest nauka i uczestniczenie w zajęciach.
5. Szkoła przygotowuje do samodzielnego podejmowania zadań - właściwie rozumianej samorządności.
6. Nasza szkoła jako szkoła wiejska pełni ważną, funkcję integracji środowiska i kulturotwórczą, jest centrum życia oświatowego i kulturalnego miejscowości.
7. Szkoła zakorzeniona w lokalnym środowisku stwarza optymalne warunki integralnego rozwoju, zapewnia poczucie bezpieczeństwa oraz skutecznie chroni przed zagrożeniami cywilizacyjnymi.
8. Pragniemy, aby nasz program wychowawczy umożliwił uczniom kształtowanie następujących cech:
 - kultury osobistej - godnego zachowania wobec siebie,
 - pozytywnego nastawienia wobec innych,
 - tolerancji,
 - miłości i szacunku dla ojczyzny,
 - zachowania zgodnego z chrześcijańskimi zasadami moralnymi i własnym sumieniem,
 - rozwijania własnych umiejętności i zdobywania wiedzy (na miarę swoich możliwości),
 - odporności na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych.
9. Realizacji tych celów służą następujące sposoby działania:
 - tematyczne godziny wychowawcze,
 - pogadanki podczas zajęć dydaktycznych,
 - współpraca z rodzicami,
 - współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i instytucjami oświatowymi, kulturalnymi, organizacjami społecznymi.
 - stworzenie odpowiednich warunków działania samorządowi uczniowskiemu i innym organizacjom szkolnym,

- pomoc uczniom w umiejętnym spędzaniu czasu wolnego,
 - organizowanie imprez szkolnych,
 - podtrzymywanie i rozwijanie dobrych tradycji szkolnych,
 - współpraca ze środowiskiem lokalnym.
10. Do Programu wychowawczo – profilaktycznego zespół wychowawczy tworzy plan pracy na dany rok szkolny.
11. Przeprowadzono diagnozę uczniów naszej szkoły we wrześniu 2019 roku, z której wynika:
- wszyscy uczniowie czują się w naszej szkole bezpiecznie
 - nieliczni zgłaszają agresję słowną
 - sporadycznie zdarzają się agresje wśród dzieci
 - rodzice sygnalizują zjawisko cyberprzemocy

MODEL ABSOLWENTA

Absolwent Zespołu Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępem:

1. Dostrzega w nauce swoje szanse życiowe.
2. Zna i stosuje zasady życia społecznego.
3. Potrafi się uczyć.
4. Rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia.
5. Kieruje się w życiu zasadami etyki i moralności.
6. Ma poczucie humoru.
7. Posiada wiedzę i umiejętnie ją wykorzystuje do rozwiązania problemów.
8. Jest kulturalny.
9. Jest aktywny społecznie, tolerancyjny, wrażliwy na potrzeby innego człowieka.
10. Jest otwarty, komunikatywny i kreatywny.
11. Jest odpowiedzialny i gotowy ponieść konsekwencje swoich czynów.
12. Zna i szanuje historię ojczyzny oraz kulturę własnego narodu i regionu.
13. Jest wrażliwy na piękno przyrody.
14. Dbą o swój rozwój fizyczny, promuje zdrowy styl życia.
15. Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych.
16. Jest przygotowany do nauki na dalszym etapie.

CELE PROGRAMOWE

1. Wychowanie ku wyższym wartościom ogólnoludzkim, zwanym chrześcijańskimi:

- **miłość**, która kreuje wzrastanie w społeczeństwie, manifestuje się w tworzeniu autentycznych relacji z wychowankiem, w tych relacjach wychowawca i wychowanek kształtują się nawzajem,
- **prawda** jako pełniejsze rozumienie świata, człowieka, procesów istnienia, wartości, sensu życia i jego jakości. Prawda manifestuje się w spójności intencji naszych zachowań, prezentowanych emocji, głoszonych treści i realizowanych działań. Prawdę objawiamy jako wartość, stawiając adekwatne wymagania w procesie nauczania i kształtowania umiejętności, określając sprawiedliwy system oceniania, w równym stopniu szanując i respektując prawa własne i wychowanków.
- **wolność** – niesie z sobą trud odpowiedzialności za dokonywane wybory, wolnych od zewnętrznych nacisków; to możliwość dokonywania wyboru w zgodzie z prawdą swojego życia, w wierności wyznawanym wartościom. Pozwala przeciwstawiać się presji manipulacji, konformizmu, oportunistom. W zamian tworzy przestrzeń stawiania pytań i poszukiwania rzetelnych odpowiedzi. Właśnie w stwarzaniu bezpiecznych warunków dla postawy twórczej i poszukującej manifestuje się wolność na każdych zajęciach w szkole.
- **szacunek** – dla siebie i innych ludzi, dla świata. Szacunek pozwala na bycie dobrym, na kształtowanie postawy ładu i wewnętrznego pokoju, umożliwia budowanie twórczego związku osób. Pozwala obdarowywać, podejmować trud troski o dobro wspólne. Szacunek, dobroć, pokora, ład wewnętrzny tworzą autorytet „wychowawcy – mistrza”.

2. Pomoc w zrozumieniu siebie, innych ludzi i otaczającego świata.

Współdziałanie z innymi manifestuje się w kreowaniu życia społecznego klasy, kształtowaniu zdrowych relacji wśród uczniów i w kontaktach nauczyciel – uczeń, w rozwijaniu umiejętności prospołecznych. Na tym samym gruncie kształtuje się postawa dawania, obdarowywania, czerpania radości i satysfakcji nie z brania, nie z gromadzenia, ale właśnie z ofiarowania innym. Wychowanie do życia w rodzinie, wychowanie do patriotyzmu rodzinnego, szkolnego, lokalnego, regionalnego, do polskości, do europejskości osadza się w tym profilu wychowania do współdziałania z innymi

dla innych. W tym kontekście wychowanie zakorzenia się w dziedzictwie kultury, wiary i obyczaju w skali rodziny, środowiska i narodu.

3. Wdrożenie pracy nad własnym rozwojem (samowychowanie):

„Autokreacja pojmowana szerzej to proces, w którym człowiek „kreuje siebie”, czyli samodzielnie poznaje, kształtuje i rozwija swoje „ja”, swoją indywidualność. To pewien program rozwoju osobowości oraz dążenie do jego zrealizowania w ciągu całego życia.”

- **rozwój fizyczny** – zapewnia sprawność funkcjonowania całego organizmu człowieka. Jest związany z aktywnym spędzaniem czasu. Realizuje się w zajęciach fizycznych i grach ogólnorozwojowych, zajęciach rekreacyjnych, turystycznych. W tym nurcie mieści się również kształtowanie postawy dbania o własne zdrowie;

- **rozwój zmysłowy** – to rozwój postrzegania i odbioru zewnętrznej rzeczywistości. Następnym etapem rozwoju postrzegania jest kształtowanie się zdolności kojarzenia, zdolności koncentracji, a na pograniczu tegoż rozwoju kształtowanie się możliwości analizy i syntezy odbieranej rzeczywistości;

- **rozwój intelektualny** – istotą jest rozwój zdolności, zainteresowań, aktywności intelektualnej, poszerzanie zdolności do analizy i syntezy;

- **rozwój emocjonalno-osobowy** – wiąże się z kształtowaniem wrażliwości uczuciowej, odkrywaniem świata uczuć i emocji, poznawaniem siebie i kształtowaniem kontaktów z innymi w kontekście uczuć i emocji, kształtowaniem i przeżywaniem swojej tożsamości, rozwojem własnego ego. Jest związany z przeżywaniem i doświadczaniem pomocy w sytuacjach kryzysowych, sytuacjach doznawania zranień i urazów emocjonalnych w relacjach z innymi ludźmi;

- **rozwój estetyczny** – kształtowanie postaw kulturotwórczych, rozwój kreatywności, zdolności artystycznych, w szczególności w zakresie kultury języka, pogłębianie zdolności do przeżywania piękna, dzieł twórców i otaczającego świata;

- **rozwój kulturowy** – związany jest z tożsamością kulturową, regionalną i narodową oraz z kształtowaniem *image* ucznia i konkretnej szkoły.

- **rozwój społeczny** – to rozwój możliwości i stopniowo asymilowanych umiejętności otwartego, autentycznego kontaktowania się z innymi. To także kształtowanie umiejętności prospołecznych, możliwość podejmowania życia z innymi i dla innych;

- **rozwój wolitywny** – kształtuje możliwość podejmowania decyzji, odpowiedzialność; także umiejętność stawiania wartościowych a realnych celów i podejmowania działań zmierzających do ich osiągnięcia. Tu osiąga się poczucie wartości pracy;

- **rozwój moralny** – to kształtowanie sfery wartości, budowanie wrażliwości moralnej, kształtowanie sumienia. Rozwój moralny daje podstawy do gotowości poświęceń, dawania daru z siebie, ofiarowania trudu i wysiłku innym;
- **rozwój duchowy** – kształtowanie osobistego stosunku do wiary i idei.

Wspieranie rozwoju manifestuje się w metodyce prowadzenia lekcji i zajęć szkolnych, w treści otwieranych przed uczniem i w wymiarze osobistej relacji wychowawcy i wychowanka.

4. Powinności wychowawcze nauczyciela i wychowawcy.

Nauczyciel wychowujący, aby uczestniczyć we wszechstronnym rozwoju dziecka, sam musi nieustannie pracować nad wszechstronnym, pełnym własnym rozwojem, musi stawać się coraz bardziej dojrzałą osobą, ciągle wzrastać w swoim człowieczeństwie. Rzeczywistość wychowania w szkole to codzienność relacji nauczyciel-uczeń.

Cechy, możliwości funkcjonowania, umiejętności, które są właściwe dla każdego naprawdę wychowującego nauczyciela to:

- Świadomość siebie i swojego systemu wartości.

Świadomość tego kim jestem, jaką postawę życiową reprezentuję, jaki jest mój system wartości, pozwala otwarcie ukazywać siebie wychowankowi. Pozwala na różnicowanie zachowań i ich wartościowania, pozwala unikać arbitralności ocen, etykietowania.

- Przeżywanie i okazywanie uczuć.

Świadomość własnej emocjonalności umożliwia akceptację uczuć innych i pozwala bezpiecznie komunikować własne uczucia. Blokowanie uczuć prowadzi do zaniku wrażliwości.

- Pełnienie funkcji modelowych.

Wzorcem dla ucznia jestem niezależnie od własnych chęci. Stąd niezwykle ważna jest świadomość, co reprezentuję. Jeśli moje życie jest konstruktywne, jeśli spójne jest to, co mówię, co robię, czym żyję, staję się wiarygodny w kontakcie, staję się rzetelnym wzorcem i niewymuszonym autorytetem.

- Zainteresowanie ludźmi i sprawami społecznymi.

To ujawnia rzeczywiste motywacje mojego trudu wychowania, ukazuje elementy altruistyczne i prospołeczne. Razem z pogłębiającą się wiedzą dotyczącą funkcjonowania społeczności

pozwala na przekaz kształtujący kontakty międzyludzkie i motywację do podejmowania aktywności dla ludzi.

- Jasne zasady etyczne.

Tematyka ta mieści się w problemie świadomości swojego systemu wartości, jednakże jest tak ważna, że zasługuje na odrębne potraktowanie. Chodzi o maksymalną jasność norm moralnych, stanowiący podstawę własnych poczynań w życiu. Ta jasność pomaga wychowankowi tworzyć własny system wartości, pomaga kształtować własne przekonania o świecie, ludziach, a także o sobie samym, pomaga kreować własne dojrzałe postawy życiowe.

- Poczucie odpowiedzialności.

Obejmuje odpowiedzialność za siebie, swoje działania, tworzenie wychowującej relacji, a także za wspomaganie umożliwiające ukierunkowanie i rozwój ucznia. Budowanie poczucia dobrego kontaktu, budowanie bezpiecznego kontaktu wspierającego rozwój warunkują: empatia, ciepło i opiekuńczość, otwartość, dyskrecja, pozytywny stosunek i szacunek. Sylwetkę nauczyciela wychowującego do dobra uzupełniają trzy zbiory umiejętności:

- budowanie kontaktu,
- wspieranie w kryzysie,
- wspomaganie zmiany rozwojowej.

Wychowanie w szkole realizujemy poprzez nasze codzienne bycie w klasie, na przerwie, w spotkaniach poza klasą, czasem poza szkołą. Realizujemy przez sposób, w jaki nauczamy i kształtujemy umiejętności, treści, jakie przekazujemy, poprzez nasze funkcjonowanie w procesie motywowania i oceniania, poprzez specyficzne zajęcia wychowawczo-rozwojowe czy profilaktyczne, poprzez pomocny kontakt w różnych sytuacjach, w jakich znajdują się nasi uczniowie, czy wreszcie poprzez zwykłe bycie ze sobą.

I STREFA FIZYCZNA – EDUKACJA ZDROWOTNA

CELE	SPOSÓB I FORMY REALIZACJI
<ul style="list-style-type: none">• Troska o zdrowie i rozwój fizyczny.• Troska o higienę i bezpieczeństwo.• Profilaktyka zdrowotna i rehabilitacja, działania korekcyjne.• Stworzenie możliwości szlachetnego sportowego współzawodnictwa, wykorzystanie moralnych aspektów sportu.• Troska o poznanie zasad funkcjonowania własnego organizmu.	<ul style="list-style-type: none">• Lekcje wychowania fizycznego prowadzone zgodnie z programem dla określonego wieku.• Uczestnictwo w szkolnych i międzyszkolnych zawodach sportowych.• Zapewnienie odpowiedniego sprzętu sportowego.• Troska o wyposażenie apteczki szkolnej.• Szczególna troska o dzieci chore, informowanie zespołu pedagogicznego o trwałych schorzeniach lub wadach rozwojowych wychowanków i przygotowanie do udzielenia ewentualnej pomocy.• Racjonalna turystyka (organizowanie rajdów pieszych lub rowerowych, wycieczek krajoznawczych).• Troska o higienę pracy (pomieszczeń szkolnych, organizacji czasu pracy)• Prelekcje i pogadanki organizowane np. w zakresie godzin wychowawczych dotyczące szkodliwości uzależnień.• Przestrzeganie zasad BHP, przeszkolenie wszystkich pracowników szkoły w zakresie BHP, systematycznie przeprowadzana kontrola zabezpieczeń urządzeń i pomieszczeń.• Uczestniczenie w akcjach i programach promujących zdrowy styl życia.

- Zajęcia wychowania do życia w rodzinie.

II STREFA PSYCHICZNA – BEZPIECZEŃSTWO, PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH

CELE	SPOSÓB I FORMY REALIZACJI
<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy. • Wychowanie komunikacyjne. • Kształtowanie umiejętności bezpiecznego zachowania w różnych sytuacjach życiowych. • Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych. • Kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz urządzeń technicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie regulaminów i procedur obowiązujących w szkole. • Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w czasie pobytu w szkole i podczas zabawy. • Pogadanki na zajęciach dydaktycznych i godzinach wychowawczych. • Rozmowy z uczniami podczas godzin wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych, lekcji organizacyjnych na temat obowiązujących w szkole zasad i regulaminów. • Zapoznanie z przepisami ruchu drogowego. • Kształtowanie umiejętności bezpiecznego poruszania się po drogach z zastosowaniem przepisów ruchu drogowego. • Zapoznanie z zasadami zachowania w środkach publicznego transportu zbiorowego. • Przekazanie dzieciom wiedzy na temat: zachowania się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych, spotkania z nieznanymi, zabawy w domu i na podwórku, zachowania się w sytuacji doświadczania przemocy w szkole i poza nią. • Dostarczanie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.

	<ul style="list-style-type: none">• Zapoznanie uczniów z zasadami działania w sytuacji interwencyjnej, ważnymi numerami telefonów: 997, 998, 999, 112 – uczeń zna zasady i prowadzi dialog.• Zaznajamianie uczniów z drogą ewakuacyjną, znakami informującymi.• Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.• Ukazywanie moralnych i zdrowotnych następstw uzależnień.• Zapoznanie uczniów z zasadami zachowania się w sytuacji zagrożenia terrorystycznego.• Przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, sprzętu sportowego, pomocy dydaktycznych.• Ukazywanie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu – rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, zasady związane z udostępnianiem swoich danych osobowych, zdjęć, filmów, ryzyko i niebezpieczeństwo związane z kontaktami z obcymi osobami poznanymi w sieci.• Uczenie radzenia sobie z lękami oraz uświadamianie różnic pomiędzy światem rzeczywistym a wirtualnym.• Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera Internetu, telefonu.
--	--

III STREFA SPOŁECZNA – BUDOWANIE RELACJI I KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH

CELE	SPOSÓB I FORMY REALIZACJI
<ul style="list-style-type: none"> • Wychowanie do poczucia odpowiedzialności za innych, za środowisko, wspólnotę, szkołę. • Wychowanie do postawy szacunku i tolerancji. • Wychowanie do umiejętności dzielenia się troskami. • Wychowanie do samorządności. • Uczenie wspólnej refleksji na temat problemów współczesnego świata i wdrażanie do twórczego zaangażowania w przemianę niesprawiedliwej rzeczywistości. • Uwrażliwianie i zachęcanie do działań na rzecz ubogich, niepełnosprawnych, odrzuconych. • Zapobieganie patologii społecznej, podejmowanie działań prewencyjnych. • Kształtowanie przyjaźni. • Wychowanie do życia w rodzinie. • Wspieranie w samodzielnym podejmowaniu decyzji. • Pomoc w przygotowaniu do przyszłej aktywności zawodowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działalność samorządu klasowego i szkolnego. • Poszerzenie tematyki ekologii na zajęciach edukacyjnych, wychowania do życia w rodzinie. • Redagowanie gazety szkolnej. • Zapewnienie dostępu do prasy i kierowanie jej wyborem i lekturą. • Działanie służebne na rzecz środowiska lokalnego i naturalnego. • Uczestniczenie w różnorodnych spotkaniach międzyszkolnych. • Praktykowanie pracy w grupach, mniejszych zespołach. • Nauka języków obcych jako ważnych środków komunikacji społecznej. • Wskazywanie i rozwijanie właściwych postaw i zachowań wobec osób niepełnosprawnych, ubogich, odrzuconych. • Współpraca z instytucjami (np. Policją, GOPS, Straż Pożarna, asystent rodziny, organizacje społeczne). • Zgłębianie wiedzy na temat samodzielności, samokontroli i konsekwencji wynikających z podjętych decyzji.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie w uczniach poczucia odpowiedzialności i ponoszenia konsekwencji własnych działań. • Realizacja szkolnego programu z orientacji zawodowej w ramach lekcji zawodoznawstwa. • Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności
--	---

**IV STREFA AKSJOLOGICZNA – KULTURA, PRZEKAZ NORM I WZORÓW
ZACHOWAŃ, KSZTAŁTOWANIE OSOBOWOŚCI, TOŻSAMOŚCI**

CELE	SPOSÓB I FORMY REALIZACJI
<p>1. WYCHOWANIE RELIGIJNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budzenie szacunku dla wartości duchowych. • Kształtowanie umiejętności rozeznawania i podejmowania decyzji w duchu Ewangelii. • Wychowanie przez ewangelizację i ewangelizacja przez wychowanie. • Wychowanie wspólnoty do Kościoła. • Wychowanie do ekumenizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w eucharystii szkolnej (rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego). • Współpraca z kapłanem. • Katecheza. • Rekolekcje adwentowe lub wielkopostne. • Spotkania o charakterze religijnym (np. Droga Krzyżowa, Jasełka). • Uczestnictwo w różnych formach Nowej Ewangelizacji (np. zjazdy Rodziny Szkół Papieskich). • Informowanie o różnych wspólnotach i ruchach odnowy we współczesnym Kościele. • Dostęp do biblioteki zawierającej stare i nowe pozycje książkowe o tematyce religijnej. • Ukazywanie wzorów osobowych świętych i błogosławionych, zwłaszcza bliskim czasom współczesnym. • Korzystanie z katolickich programów telewizyjnych i wideoteki zawierającej filmy religijne fabularne i dokumentalne.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w centralnych uroczystościach Kościoła lokalnego – w parafii, w katedrze, w sanktuariach w kraju i za granicą. • Pielgrzymki. • Udział w spotkaniach i imprezach o tematyce wielokulturowości i ekumenizmu.
--	--

<p>2. WYCHOWANIE MORALNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wychowanie sumienia. • Wychowanie do pracy nad sobą, umiejętności krytycznej samooceny, pracy nad przemianą własnego charakteru, wyzwalania się z egoizmu odwagi, stawania w prawdzie o sobie. • Wychowanie do dobroci. • Wychowanie do postawy pokory, ofiary i służby oraz innych wartości ewangelicznych. • Wychowanie do prawdy i uczciwości. • Wychowanie do pracy i odpowiedzialności. • Wychowanie do szacunku dla drugiego człowieka i świata. • Wychowanie zmierzające do określenia własnej tożsamości i poczucia wewnętrznej integracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa, perswazja, przykład. • Złożona ocena z zachowania uwzględniająca samoocenę i ocenę grupy rówieśniczej. • Praktykowanie różnych form pomocy charytatywnej potrzebującym w otoczeniu szkoły, wolontariat. • Praktykowanie pomocy koleżeńskiej w nauce. • Włączenie do wspólnoty klasowej jednostek niepełnosprawnych celem szczególnego uwrażliwienia na nie wszystkich wychowanków. • Planowanie i efektywne wykorzystanie czasu, racjonalny rozkład zajęć szkolnych i pozaszkolnych. • Zlecanie samodzielnych zadań do wykonania i rozliczanie z nich. • Stwarzanie sytuacji wymagających samookreślenia, np. w konfrontacji ze środowiskiem o innym światopoglądzie, wierze, kulturze, lub w dyskusjach, debatach na te tematy np. po obejrzeniu filmów czy w wyniku zaobserwowanych zjawisk życia społecznego.
--	--

<p>3. WYCHOWANIE SFERY EMOCJONALNEJ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznawanie swoich uczuć, umiejętność panowania nad nimi i kierowania nimi. • Dążenie do równowagi emocjonalnej, umiejętności opanowania nastrojów i humorów. • Kształtowanie dojrzałego pojęcia miłości, która jest nie tylko kwestią uczucia, lecz wyrazem postawy, woli zaangażowanej przez ofiarę i służbę w dobro drugiego człowieka. • Kształtowanie wrażliwości oraz delikatności i subtelności reakcji, zachowań. • Kształtowanie umiejętności współodczuwania, współczucia. • Kierowanie uczuć ku wyższym wartościom, ku ideałom. • Kształtowanie umiejętności emocjonalnego wzmocnienia motywacji pracy. • Wykorzystanie uczuć w pracy nad doskonaleniem moralnym, nabywaniem cnót. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działanie integracyjne – lekcje wychowawcze, wycieczki, wspólne uczestnictwo w kulturze. • Rozwiązywanie problemów klasowych w obrębie własnego środowiska danej klasy. • Lekcje przygotowania do życia w rodzinie uwzględniające przekaz wiedzy z zakresu psychologii. • Wnikanie wychowawcy w sytuację rodzinną wychowanków i dostosowanie działań w indywidualny sposób. • Rozmowy uwrażliwiające wychowanków wzajemnie na siebie, uczące dostrzegać drugiego człowieka. • Praca w kołach zainteresowań rozwijających i kształcących pasje. • Nagradzanie jako wzmocnienie pozytywnej motywacji. • Ukazywanie pozytywnych wzorów osobowych w rzeczywistości współczesnej, historii, literatury.
---	---

<p>4. WYCHOWANIE DO ŻYCIA WARTOŚCIAMI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie prawidłowych, obiektywnych sądów i ocen. • Kształtowanie postawy roztropności. • Kształtowanie sposobu rozeznawania rozumem wartości, które mają być najpierw zaakceptowane, potem przyswajane. • Ukazywanie wielkich możliwości, a jednocześnie ograniczeń rozumu ludzkiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalizacja procesu nauczania. • Dyskusje, debaty kształcące obiektywizm, sztukę argumentacji, krytykę, sąd, ocenę. • Zapoznanie z najnowszymi osiągnięciami techniki, wprowadzanie do szkoły nowoczesnych pomocy, multimedialnych. • Nauczanie informatyki, kontrolowany dostęp do internetu, korzystanie z platform edukacyjnych.
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Ukazywanie, że między wiarą i rozumem nie ma sprzeczności, rozum służy poznawaniu prawd wiary. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ukazywanie sylwetek uczonych i filozofów, szukanie autorytetów (np. Patron Szkoły, Przyjaciele Szkoły).
--	---

<p>5. WYCHOWANIE WOLI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wychowanie do ciągłego wysiłku przemiany siebie, ciągłej autoformacji. • Wychowanie do umiejętności określania hierarchii zadań i wartości. • Kształtowanie umiejętności czasem, organizacji pracy. • Kształtowanie umiejętności zaangażowania się w służbie idei. 	<ul style="list-style-type: none"> • Akcje charytatywne. • Tworzenie planów pracy klasy, poszczególnych uczniów, krótko- i długo terminowych i rozliczanie z nich. • Konsekwentne egzekwowanie zobowiązań uczniów (nie jest to równoznaczne ze stosowaniem kar i nagród). • Systematyczne sprawdzanie prac klasowych i domowych, wdrażanie do systematyczności • Zlecanie zadań kształtujących systematyczność i dojrzałość. • Kształcenie odpowiedzialności przez zlecanie funkcji społecznych w klasie i szkole. • Trening sportowy jako sposób ćwiczenia woli. • Troska o higienę i zdrowie jako element ćwiczenia woli.
--	---

<p>6. WYCHOWANIE ESTETYCZNE I KULTUROWE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukazywanie związków między pięknem i dobrem, estetyką i etyką. • Kształtowanie wrażliwości estetycznej. • Wprowadzenie w dziedzictwo kultury. • Okrywanie piękna przyrody i świata, sztuki, muzyki, architektury. • Wyzwalanie i kształtowanie zdolności twórczych. • Kształtowanie wyobraźni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ukazywanie moralnego piękna bohaterów historycznych i literackich. • Systematyczne i stosowne do wieku zapoznawanie z dziedzictwem kultury na lekcjach języka polskiego, historii, plastyki, muzyki, w czasie lekcji muzealnych, wycieczek. • Uczestnictwo w kulturze (koncerty, wystawy, spektakle teatralne, kino). • Troska o piękno ojczystego języka.
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Wychowanie do zachowań estetycznych, umiejętności estetycznej organizacji przestrzeni, środowiska, troski o piękno najbliższego otoczenia, domu, szkoły, miejsca pracy, własnego wyglądu, stroju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Troska o kształtowanie umiejętności wypowiedzi publicznej. • Kształtowanie gustu, smaku, zainteresowań przez uczestnictwo w kulturze. • Udostępnienie zaopatrzonej w różne wydawnictwa biblioteki szkolnej, troska rozwój czytelnictwa. • Zaplanowana turystyka krajowa i zagraniczna. • Zajęcia wyzwajające możliwości twórcze, lekcje plastyczne, zajęcia pozalekcyjne, projekty. • Umiejętne, wybiórcze korzystanie z przekazów medialnych, które często ograniczają wyobraźnię lub proponują negatywne wzorce i zachowania. • Kształtowanie poczucia odpowiedniego wyglądu stosownie do sytuacji, pory dnia, zajęcia, towarzystwa (mundurek szkolny, strój galowy). • Troska o estetykę postawy i gestów • Troska o pomieszczenia szkolne i wykorzystanie ich zgodnie z przeznaczeniem.
---	---

<p>7. WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie szacunku i miłości do narodowego dziedzictwa, wartości kultury narodowej, historii, literatury, języka, bohaterów narodowych. • Przekazywanie i pielęgnowanie tradycji narodowej. • Praca nad wykorzeniem wad narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja na zajęciach edukacyjnych i pozalekcyjnych. • Troska o czystość i poprawność języka polskiego. • Wycieczki po Polsce. • Ukazywanie bohaterów narodowych. • Uroczyste obchody świąt i rocznic narodowych. • Dobór odpowiednich lektur szkolnych. • Uczestniczenie w patriotycznych uroczystościach lokalnych. • Spotkania z ciekawymi ludźmi.
--	--

FORMY I ZASADY WSPÓLPRACY Z RODZICAMI

1. Oczekujemy od rodziców uczestnictwa w życiu klasy i szkoły.
2. Rodzice mają obowiązek uczestniczyć w zebraniach rodziców zorganizowanych przez wychowawcę klasy lub dyrektora szkoły, dniach otwartych szkoły, pozostawać w stałym kontakcie z wychowawcą klasy, nauczycielami.
3. Rodzice mają obowiązek dbać o odpowiedni strój, higienę i wygląd dziecka.
4. Rodzice zobowiązani są do zawiadamiania wychowawcy o nieobecności ucznia. W przypadku zwolnienia ucznia nawet z części zajęć szkolnych pisemnie usprawiedliwiają nieobecność.
5. Rodzice powinni na bieżąco zgłaszać do wychowawcy najdrobniejsze nawet formy przestępczości wśród uczniów.
6. Rodzice ponoszą odpowiedzialność finansową za zniszczenia i kradzieże dokonane przez dzieci.
7. Rodzice winni aktywnie uczestniczyć w pracach, imprezach, wycieczkach, uroczystościach i działaniach gospodarczych na rzecz klasy i szkoły (naprawy sprzętu, drobne remonty, itd.).

8. Rodzice mają dostęp do informacji o programie wychowawczym, planie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, instytucjach szkolnych.
9. Rodzice czynnie współpracują z nauczycielami i wychowawcami w działaniach z zakresu wychowania i edukacji uczniów; profilaktyki uzależnień, zapobiegania przestępczości.
10. Rodzice uczestniczą w prelekcjach i warsztatach prowadzonych przez specjalistów z różnych dziedzin.
11. Rodzice mają prawo oczekiwać pomocy od nauczycieli i wychowawców w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM I SAMORZĄDEM LOKALNYM

1. Szkoła uczestniczy w ważnych uroczystościach lokalnych i środowiskowych.
2. Oferuje pomoc w przygotowaniu programu artystycznego, akademii, z okazji świąt, rocznic (np. dożynki, Dzień Matki, itp.)
3. Organizuje spotkania o charakterze licznosciowym, przedstawienia, festyny.
4. Umożliwia udział młodszych dzieci w szkolnych obchodach świąt, np. mikołajki, zabawa karnawałowa i andrzejkowa.
5. Szkoła współpracuje z:
 - instytucjami wymiaru sprawiedliwości: Policją, sądem rodzinnym, kuratorem sądowym,
 - placówkami kulturalno – oświatowymi: biblioteka gminna, biblioteka powiatowa,
 - placówkami oświatowo – opiekuńczymi: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
 - innymi instytucjami wspierającymi działania wychowawcze i profilaktyczne: straż pożarna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, itp.

SZKOLNY SYSTEM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Wszyscy pracownicy Szkoły winni:
 - kształtować odpowiednie przyzwyczajenia zdrowotne oraz nawyki uprawiania sportu i turystyki poprzez zajęcia rekreacyjno – sportowe, takie jak: Dzień Sportu Szkolnego, Dzień Dziecka, Pierwszy Dzień Wiosny, zawody sportowe, biwaki, wycieczki krajoznawcze, piesze i rowerowe rajdy po okolicy w różnych porach roku.

- wdrażać uczniów do przestrzegania zasad bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią – pogadanki w ciągu całego roku szkolnego, zajęcia na wychowaniu komunikacyjnym, spotkanie z policjantem.
 - ukazać moralne i zdrowotne następstwa uzależnień (palenie papierosów, picie alkoholu) na lekcjach wychowawczych, podczas spotkań z higienistką szkolną.
2. Rodzice i nauczyciele powinni zadbać o właściwą, formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i na wsi.
 3. Wychowawcy i nauczyciele powinni prowadzić w różnych formach szkolenia rodziców, pogłębiać ich wiedzę o niedostosowaniu społecznym, uzależnieniach poprzez organizowanie spotkań z przedstawicielami prokuratury, policji, poradni, wyświetlanie tematycznych filmów.
 4. Dyrektor szkoły ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli, umożliwiać udział w kursach pedagogicznych na temat przeciwdziałania agresji i działań profilaktycznych.
 5. Dyrektor szkoły ma obowiązek przekazywania wychowawcom wykazów uczniów objętych opieką kuratora sądowego.
 6. Nauczyciele mają obowiązek współpracy z kuratorami sądowymi i innymi instytucjami czuwającymi nad programem resocjalizacji uczniów trudnych (w przypadkach zgłoszenia przez kuratora takiej potrzeby).
 7. Wszyscy nauczyciele, którzy ukończyli odpowiednie formy doskonalenia zawodowego (kursy, studia podyplomowe) mają obowiązek stosować poznane metody, formy pracy i techniki w pracy z uczniami w celu przeciwdziałania agresji i przestępczości uczniów oraz profilaktyki uzależnień.
 8. Wychowawcy dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażują w życie klasy wszystkich uczniów, również nieakceptowanych.
 9. Dyrektor szkoły i wychowawcy zabiegają o różne formy pomocy materialnej dla uczniów.
 10. Dyrektor szkoły i wychowawcy mają, obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom, które padły ofiarą przestępczości i ich rodzicom.
 11. Wszyscy pracownicy szkoły i uczniowie mają, obowiązek ścisłej współpracy z sądem dla nieletnich (w razie zaistniałej potrzeby).
 12. Dyrektor szkoły i nauczyciele przeprowadzają w szkole ankiety, wywiady dotyczące przejawów przestępczości i uzależnień w celu uzyskania informacji o skali problemu.

13. Wszyscy pracownicy szkoły w sposób zdecydowany reagują na obecność szkole i otoczeniu osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów.
14. Rodzice i wychowawcy poprzez prowadzone działania wychowawcze kształtują u uczniów ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów karalnych.
15. Działania dostosowane do wyników diagnozy.

ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań w celu ich modyfikacji podnoszenia skuteczności programu.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- analizę dokumentacji,
- przeprowadzanie ankiet wśród uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych,
- rozmowy z rodzicami,
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.

Wnioski z ewaluacji programu opracowuje zespół wychowawczy oraz przekazuje Radzie Pedagogicznej na analitycznym posiedzeniu podsumowującym rok szkolny. Z wynikami prac zespołu zostaje zapoznana Rada Rodziców oraz samorząd uczniowski. Wnioski zostaną uwzględnione w planie działań wychowawczo – profilaktycznych na następny rok szkolny.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.-Prawo oświatowe (Dz.U.z2019 r., poz. 1148 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. Z 2015 r. ,poz. 1249 ze zm. z 22 stycznia 2018 r. Dz. U z 2018 r. , poz. 214))